

Mattijuhani Koponen
BEETLEHEMINTÄHTI
1972

I Sisyfos

Matkalla kaupunkiin Skandaalin vaunuissa kuolleen lihaa,
nefrofilejä kulkeutuu mahoon lehmää; kaupungin porteilla
kerätään veroa köyhiltä talonpojilta, pellot pakettiin;
minä pyyhin niskastani Puolan kaivosten hikeä ja pölyä,
ilma on paksu monikerroksisen puheen jaloissa, korvanlehti rapisee
erotan metafyyisistä räkätystä, muuan koiranleuka huuli pitkänä
uskontunnustuksia: »... ja pienenä minulle ilmestyi tulipallo
ja enkeli, minut merkittiin, yöllä, ja myöhemmin tätä samaa
on tapahtunut synteettisesti, joku kutsui nimeäni, otsaani
taottiin Kainin merkki, minulla oli korkea kuume»;
kansakunta on raskaana käsiä jotka tunkeutuvat ihmisten
asuntoihin, näin oppii syntyneensä, miten, väärään aikaan
pöyhkeään maailmaan;

Sisyfos työntää torille rattaitaan, raskas
kivinen pyörä pyörii, hän sieppaa hetken maailman virtaa,
lentää lävitse kun ei omaa yhtään ajatusta, armoton
keskittyminen, jota kaikki kirjoitus edellyttää; kysyä
tietynlaista hulluutta, vihaa ja raivoa, tietynlaista murhaa;
kasvojesi lumoava kauneus, sen muistaa kun lennän
pois ystäväni maailmasta, pois, se on
merien selittäjistä, valelivoilla purjehtijoista,
ja putoan yli reelingin kohti Sinua joka olet makeinta lihaa,
ilmakuoppaan, niin, tarvitsen lepoa nyt, hetkeä ennen
kun tuuli kääntyy ja minun on palattava, että voisin olla valmis
sitten: ja minut kirottiin, jouduin muurien sisälle
vahtimaan järkäleitä, nyt työnnän kiviä kahtaalle, vallan
palaneilta rajoilta jyrään rataani auringon ympäri, täällä
ei ole muita jumalia, jokunen kurja ihminen seurani,
yhdeksän pientä kuuta; se oli sota-aikaa, Jatkosotaa, nyt
minulla ei ole omaa tahtoa, en tiedä mihin mennä,
annettu tehtävä tuo ja vie, maailma vastassa on pimeä,
Isän nyrkki jyrähtää, hän vetää suuria linjoja, minulle
on jätetty kukkuloiden tasoittelu, tasapäitä meistä

pitää tulla, sillä paljon jakamatonta vapautta
vielä puuttumassa, on palamattomia siltoja, moni joki
vailla jännitettyä kaarta jota pitkin voi astua yli
tyhjyyttä kohti;
Amerikan Pojat paranoidiset
unet silmillä kulkevat valossa, tajunta on tunkeutunut tänne
näkemättä sitä mikä on, totta: lipun varjoissa tähdet ja vankilat,
kukat aukeavat ristiksi, köynnös
jota mielen syöpäkudos kasvaa etsien ulospääsyä,
yö tulee, soitetaan musiikkia pojat, mitä vielä voidaan,
nyt kaivetaan esiin vanhat japanilaiset lyömäsoittimet, The Old
Pearl Harbour Sound; Mishima hakkaa tyhjää päätä kaltereihin,
ääntä lähtee, kauneus on ammennettu loppuun, distingeerattu
soitinten koko sukupolvi orkesteri takoo ääntä,
turhaan hakkaat päätä seinään, hakkaat, päätä,
nyrkkiä, hakkaat verta samuraimiekallasi, rautaa,
korvieni labyrintit johtavat tyhjää, meteliä pyörii
sisään, pääni on kaikukammio, kundit helvetti kaatakaa:
Jouluyönä Jupiter, Venus ja Mars pitivät neuvoa,
minä tapoin näyttämöllä sian, Beetlehemmin kedoille
oli kokoontunut Uusia Paimenia joilla oli paljon
arabialaista karjaa ja Lännen Cowboy'tten Saappaat;
Kuuden Päivän Rodeo,
hyökätään ja puolustetaan, näin tuo inhimillinen
kovin suosittu harrastus, vetää esille kysymyksen
eksistenssi olemisen tuskaisassa harhassa, totuus
joka ei pala; mitä kyynikot nauraa, enhän edes harhaile
kuten Odysseus, tuskin kuselle ehtii;
kun käännyn selin ja näen maailman kirjoitun sivun, tänne
on yritetty rakentaa kulttuuria, ei se pysy, ottaa jalat
alleen, ja olen The Mind Kissa, joka valvoo kuuta silmät kiinni,
niin, on varjo valon yötä ja unta, niin,
räjähtää tietoisuuteen valo kahden pimeyden välissä,

syntyy lapsi maailmaan,
Äitini rinnat tihkuu verta, miten,
erivärisiä lapsia syli täynnä; näinkö
runoissa voi valehdella kun on turvattu Isänmaa
missä kukaan ei puhu totta: rottia,
raukkoja rajoilla juoksee,
laiva palaa, soi neljä kukkopilliä,
pimeään parlamentin pöydällä runkkaavia kynttilöitä,
varjoon lentää savinen ääni ja kivettyy muuriin
Presidentin tuhka; Sisyfos herää,
hän ei näe enää unta, aamu on muovia,
kulissien lakkaamaton kuvitelma, unten virta kohisee
laivan panssari halkaisee jäistä avaruutta;
vapaana lentävän linnun laulu
jota en saa itsestäni irti kun raivaan esteitä,
kun pyrin perille, pois, niin, mihin en pääse,
matkaan, matkaan, työnnän kivisiä rattaita,
graniittisydäntä raakaan varjojen laaksosta:
Sisyfos, oi
hän ottaa Synnyinmaan vahvoille harteilleen
ja nostaa kevyesti ylitse vuorten, huippujen tuolle puolen,
hän katoaa kuin sumu niin vähin äänin ja varpain,
ja nousee uusi aamu auringon punaama varhain.

II Kiirastuli

Mattijuhani Koponen: Beetlehemmin tähti

Valkoisen miehen alamäki
on varma;
lujaa mennään,
dropataan out ja in,
oikeastaan
minä en enää ole
tätä rotua.

ALENNUSMYYNTI

MYYTÄVÄNÄ: TAITEILIJAN JALKA

ostakaa taiteilijan jalka

aito ja känsäinen:

kengät eivät ole näitä jalkoja vaivanneet

eivät sukat tai nukkamatot

ostakaa jalka joka on kadulle tuttu

paskan kanssa sinut ja veli virtsan kanssa

ostakaa jalka joka on käännetty ovilta

sininen ja punainen jalka

paleltunut ja palanut

ostakaa nälkään kuollut jalka

kuihtunut ja luinen:

AITO TAITEILIJAN JALKA

ostakaa se nyt ja maksakaa vaikka vähän

sillä minä haluaisin vihdoinkin uuden pensselin

ja söisinkin minä vähän eikä minulla ole rahaa

ainoastaan tämä jalka!

OSTAKAANYT VIIMEINEN TAITEILIJAN JALKA

ostakaa ja maksakaa käteisellä.

ALLEN GINSBERG, AMERIikka

Minä poltan sinun marijuanasavukettasi,
minä poltan
piittaamatta mitä siitä sanoo keskiluokka,
HEI ALLEN! Sinä olet Amerikan hyvä poika!
Silmissäni laiha vartalosi, sinun,
sinä joka pesit itseäsi Gangesissa,
sen ainoan kerran
kun pesit itseäsi. HEI ALLEN!
minä rakastan sinun laihoja varpaitasi,
niitä jotka raapivat
avaruutta
raapivat ja tonkivat
tätä paskaa mitä ne meille syöttää,
minä en viihdy,
ALLEN KUULE, minä tahtoisin
homostella kanssasi, minä,
Suomen hyvä poika; minulla on
valkopartainen rakastettu,
mutta siitä joskus toiste ALLEN, sinua
minä tahtoisin rakastella,
tuuheaa munapartaasi, ja,
kuule nyt minua joka en usein puhu paljoa,
ruvetaan naimaan, oikealle ja vasemmalle, naimaan
toisiamme, kaikkia,
HOMO-ALLEN & HOMO-MATTI.
Ja kun tulet käymään tuo lisää
niitä marijuanasavukkeita,
ne vaikuttaa,
virtaa maailma lävitseni, ilmapallojen leija,
ja kun tulet, Allen,
heitetään multaa

Mattijuhani Koponen: Beetlehemmin tähti

tämän yhteiskunnan silmille
jossa on paha nukkua.

*Ihmisoikeuksien julistuksen vuosipäivätapahtumassa YK:n päivänä
14.10.1968 Helsingin Natsalla runojaan pelkkiin villasukkiin ja pipoon
pukeutuneena lausunut runoilija sai esityksestään (mm. tämä runo) kahden
kuukauden ehdottoman vankeustuomion.*

kun on vaikea kirjoittaa ja vaikea puhua
ja kun on sana sanat
ja kun on ja kun ei ole
kun ja kun
oleminen ja oleminen
kun olen poissa ja olen
KUN ja KUN ja KUN
alkaa raivostuttaa tämä rajallinen ja järjestäytynyt
liha maailma
en pääse sinuun
eroonkaan en pääse
tässä olen: ampukaa

TIMOTHY LEARY, USA

»Dear Timothy»

»Raukka se joka painaa jarrua»

P. A. Kejonen

1

Minä olen ottanut sinun anarkistipastillejasi,
ja otan,
piittaamatta siitä mitä sanoo eliittiluokka,
minuutensa kollegoilleen menettäneet
paskanärhet,
ja lääkärit tämän sinä,
joka asut väreissä ja musiikissa ja talosi leijuu
kosmoksessa,
tiedät sieltä
jo entuudestaan.

2

Elämä täällä on alkanut
amerikkalaistua; kuljen laidalla,
ja ystäväni puu täällä, LEO, sanoi
»Kaivopuistossa pitkä laine löi vasten
rantamuurin kylkeä»,
ja nyt kun
yhä laajemmin lakataan olemasta huolestuneita,
pilven veikkojen & muitten
sosiaalisten henkipattojen
ajatukset
kootaan, ja kun täällä nyt niin kuin aikaisemmin.
kai Allenilta kuulit,
on yhä paha nukkua:
valveunet & sininen päällystakki

poliisi.

3

Minunkin anarkiani, yksityiset teot ja
ajattelu,
kasvavat siitä mikä on
rikollista,
ja hiukset ohessa kasvavat,
olemaan vailla sukupuolta,
vailla keksittyjä sosiaalisia eleitä,
yksityisinä kuriositeetteina,
kasvamaan uuteen, koettuun
ja opittuun, ja marraskuulaiset, (kun)
kasvavat asiaansa,
asiansa veroisiksi,
en vaadi muuta
kuin olla laitton & luistella kuvioni loppuun.

6.12.1967

Mattijuhani Koponen: Beetlehemmin tähti

**III The International Organ
n:o 99 1969**

Mattijuhani Koponen: Beetlehemmin tähti

The Rape of The Mind
näinä aikoina
ja kaikkina aikoina
järjetön
The Rape of The Mind

Mattijuhani Koponen: Beetlehemmin tähti

Minä, joka en usein puhu paljoo,
minun tekoni vertauksettomat
ovat,
niin puhun nyt minä oltuani hiljaa
täällä yhdentyvässä maailmassa
ja nousee yhteinen tajunta
jakaantuva, monitasoinen
tajuinen maailma.

Kun maailma on virrannut kohti sieluamme
meistä pois likipitäen
ja edestakaisin
niin kuin ne kolme hyvin treenattua
ihmisapinaa
jotka kiersivät kuun
maaäidin amerikkalaiset pojat
Apollo VIII ja planeettojen yhteydet.

Ja sieluton ruumis maailma, kylmä, kova,
ja voisi olla sielukas maailman ruumis,
teoksi noussut liha
soimaan.

Soi musiikki!

Ja minä, joka halusin rakastaa
ja uskoa hyvään,
minä pelkäsin niin,
että minä vihasin.

Mutta niin on, että
aika on vihata ja aika on rakastaa,
ja että
ei ole mitään uutta auringon alla.

Nyt,
kun suomalaisista jälleen
kerran yritetään tehdä saksalaisia
»ja ensin niille juotettiin olutta
ja sitten niille annettiin liikennevaloilla kuria»
niin, että ne laumoissa
kaupunkikarsinoissaan,
liikehtivät ehtimiseen
apinat täällä & papukajojen päivät
TV on auki
ja kun baareissa ympäröi äänimassa.

Ja yli päänsä ne puhuu
Ehtimättä
ajattelematta ylipäänsä ajattelematta yhtenäin.

Meitä, joita on vähän, voi meitä!

2

Toveri Ministeri
Vähäeleinen
palkkoja laskeva
sinä kaljuuntuva mies
nyt minä kysyn sinulta
eikö olisi tullut valtiolle paljon halvemmaksi
eikö olisi kaikki tapahtunut paremmin
eikö olisi ollut vähemmän surua ja vähemmän hammasten kiristelyä
vähemmän vihaa
kun sinä olisit uskonut minua
silloin kun puhelimessa
kai muistat
sanoin ME TARVITSEMME RAHAA JA JOS ME EI SAADA
TÄYTYY MEIDÄN MYYDÄ KAMAA
ja onhan sinulla se paperi
asiamme perustelu
suositus Salmenhaaralta
sinulle osoitettu

mitä minä sanoin

nyt
minä olen se puu
josta kaikki paha täällä versoo
minut on saatava kiinni!
Ja minä olen kuullut,
että minut aiotaan likvidoida.
Ehkä veli Poliisimestari minua varten on jo varannut "onnettomuuden".
Ehkä se on putkakuolema minkä huoltopoliisin komisario
minulle on asettanut: "liioiteltu hätävarjelu".

Vai miten on selitettävissä ne alituiset varjottomat varjot,
minua seuraavat kasvottomat hyeenat,
jotka kiiluvain silmin kantakahviloissani juovat olutta
ja tunkeutuvat päiväuniini.
Ja minä kun arvostan rauhaa, rakastan Marjaa.

Mutta minä en aio antaa hetkenkään lepoa,
sillä minä olen jumalallinen olento:
ihminen.
Tajuntakeskus.
Ja minä tulen voittamaan ne shakaalit ja käärmeet,
vaikka minun olisi muutettava Aleksin juoksuhaudaksi.
Niin kuin minä tulen voittamaan planeettojen alemmat inspiraatiot,
koska minulla on rohkeus fyysiseen suoritukseen
ja äly
sen voittamiseen
Ja lopullisesti
Lopulta
vihkiytyvät planeetat minulle
vapauttaakseen minut.

Ja minä olen sotavanki, uskonsodan,
ja poliittinen,
kun minut pidätetään: siis
mielipiteistäni minua vainotaan
ja vaadin asemani mukaista kohtelua;
oikeutta en vaadi,
en vaadi mahdottomia, toki
en mitään mikä kävisi teille ylivoimaiseksi,
sillä ettehän te,
niin kuin eivät teidän isännekään,
jotka lain kirjainta uskollisina toteuttivat,
murhasivat,
ja seurasivat kohtaloa,
tuota mieletöntä
kutsumusta,
- ja nyt haudataan Jan Palach, Tsekkoslovakialainen.

Tiedä mitä he tekevät;
minä tiedän mitä minä teen, sillä minun on pakko!
Niin kuin on ihmisen, joka haluaa pysyä järjissä.
Pakko!
Ja tämän edessä,
vedoten tähän,
ja kun väkivalta täällä yhä nousee ja kiristää
otetaan taantumus,
poliisiterrori,
arkipäivän fasismin nyrkiniskut naisen- ja äidinkasvoihin
ja alempien virkamiesten barbaarisuus
& groteskit tavat.
Herra Oikeuden Puheenjohtaja
RO:n VIII:lta osastolta, Teille

minä mitä vakavimmin suosittaisin anarkistipastilleja.

Ja myös Teille
yleinen syyttäjä, kaupunginviskaali,
samalta osastolta:
iloista
ja vapauttavaa,
rentouttavaa kerta kaikkiaan.

Kun yhä leviää piittaamattomuus yhteisistä
asioista, niin, että tämä mieliala alkaa jo olla
yleinen "Kun tästä saatanan lammaslaumasta
joku uskaltaa nostaa päätään
ja nitistää pari vahtikoiraa."
Eikä olisi ollut
sitäkään Pihtiputaan poliisintappajaista,
mikä sinänsä oli isänmaallinen teko,
ellei sitä miestä jo vuosia
olisi pidetty pahoin
ja hakattu;
ellei häneltä olisi yritetty kerä
villoja.

Ja vaikka minä olen hetken,
joka kesti lumen yli,
ollut kourimatta piippuani,
tulen minä, pomminheittäjä,
ja minä räjäytän ne kaikki!
Sillä minä olen saanut pahan
kukkimaan.
Ja katso:
kauniisti kauniisti kukkii
paha!

Mattijuhani Koponen: Beetlehemmin tähti

Ja kun me oltiin tarpeeksi hävitty,
tarpeeksi kärsitty tappioita,
kun meitä oli raiskattu tarpeeksi useita,
alkoi tappio hitaasti,
mutta sitäkin varmemmin.
kääntä voitosi.

Löysimme tappion maailman!
Ja se on voitto.

4

Murskatkaa maailma!
Ja olette Jumalan
Jumalassa.

5

Luopumisen rivit, kun hanki on kirkas, pää,
pääni kireänä kahta maailmaa vasten.
Ja miten minun silmiini koskee, kun minä näen:
ystävät
muuttuvat koiriksi, jotka kaluavat kalisevaa luuta:
valtaa, valtaa!
Kun hirveä räksytys alkaa soida korvissa,
tämän talon parvekkeella sininen lippu liehuu,
ja tämän puheen, tämän puhun,
eikä minua todellisuudessa kiinnosta
mihin se johtaa.
Ystävät, minä luovun, hitaasti, en kiinnostu,
kiinaa puhu,
ja eivät ne näe mihin se johtaa,
Sinulle,
äänettömän puolen mieltä pakahtuu laukaukseen!

Kaunis dityrambi & diagrammi, tämän muiston
haudalle.

6

Enkä minä edes peniksen vertaa anna tähän taisteluun.

Mattijuhani Koponen: Beetlehemmin tähti

7

Ja aurinko nousi valaisten sieluni ikkunat maailman siitteellä.

IV Demosthenes ja Suomen Odysseus

Mattijuhani Koponen: Beetlehemän tähti

DEMOSTHENES

Kasper, Zirikli ja tuo Kommunisti;
maailma on hajonnut käsiimme, vanhojen miesten kutomat kuvat,
staatinnainen liike ja vastaliike; hämäys,
ja ne kiipeävät hiljalleen historian puuhun luopumalla
vallasta, muka, yksi toisensa perään omin
rituaalein, ja valta, joka on sitä
ennen tapahtuva hajoaminen, kertakaikkinen
rakennusten purku; tietämättään monet ovat
käsittämättömän viisaita
kasatessaan omaisuutta ja voivuuria
ne seitsemän lihavaa vuotta, sillä pian on tuleva
Pitkä Nälkä ja Syksy joka ei ole vuodenaika;
jatkuva eteneminen tuhon lakeudella ryömien
maan pilaantunutta kuorta, sähköiset viulut
soiden loikkivat heinäsiirkkalaumat, tuhon hyönteiset
uhraamassa jumalilleen; Nälkä, Pelko ja ne pienemmät;
Tyhjä Vatsa, Kääntyneet Suolet, Liimautuneet & & &
ongelmat jotka ovat todelliset mutta joista ei puhuta;
joista kertoo paljon yhtäaikaista puhetta,
Järjetön Kasper, ja puhutaan ja hukataan aikaa
joutilaaseen poruun kun pitäisi tehdä työtä, nöyrästi
työtä ja kerätä suojaa pahan päivän varalle,
sillä maailman tilanne menee rikki;
oireellista päästää Snobit valtaan, Sinä siellä,
Pohjolan Unioni, olet oliivi kapitalistisen luokkayhteiskunnan
taiteen eliitin cocktailissa, destruktiivinen ja ajattelet
vain lukijasi parasta, mielihyvää, svengijä, Sinulla Jytää,
kapitalistinen luokkayhteiskunta Jytää,
pitkä lepattava suoli salonkien kommunistin haalarissa;
Ultra vivante ja largo, oi mikään ei maistu,
syöt maailman sivu pahaa, tällä ratkaiset ongelmasi

kun lakkaat ahmimasta vatsasi täydeltä surua,
ikävää ja yksinäisyyttä; sadat katkerat paistit ja
riistalihhat katkeran viinisi kanssa katoavat kuin
paska multa, että se paremmin itäisi, näin
kiusaat itseäsi, päätä, vaivaat ajattelua, puhut,
kauniisti oi kauniisti Demosthenes kuuma peruna suussa,
Idiootti Diiva, nussi, nussi,
rappion enkeli on istunut kaupungin katolle,
taudit leviävät kuin uhkaavat siivet,
koskaan en ole tuntenut tarvetta tuntea
tämän kaupungin kurjuutta syvällisesti, mitä ne antavat
hujata itseään, sillä syvyys on
pelkkä kuori jumalattoman tyhjyyden yllä, mainoslause,
kielen semantiikka, hajonnut muoto, pommi, attentatit;
ainoa linja joka on oikea; kuokanisku,
hämäys; kuuma peruna on nyt kansan suussa joka on aina ollut
allegorisesti mykkää kahdella kielellä, kahden
maailman puristuksessa, omalaatuista kaasujohtoa
vedetään jo Uralilta tänne, kaasutetaan
paikallinen baabelin kielten sekaannus,
Kasper Valtaan, maakaasua, kanavia,
öljyisiä sorsia jäätyneenä kaupungin lahdella;
rantaan kasautuneena parvi laittomien
aborttien vääntyneitä sikiöitä, denaturistit
ja muut naturalistit kaatavat liekkiä rupisiin paiseenreikiin
ja naivat Isänmaan Puolesta tällä rintaman lohkolla
Mannerheimia; näin pysyy kansakunta ehyenä, pysyy
lämpö ja yhteys, irrationaaliset vibraatiot;
kosmoksen äidinlävestä marssii miljoona Oidipusta
sikoja paimentaen, suussa on helvetin maku;
tämä on kyynikon luoma kuva koko todellisuudesta;
Garaudyn rannaton realismi Stalinin viiksien katveesta,
ja pluralismi, jota hallitaan ja piiskataan

Tammisesta Taivaasta saunan seitsemänneltä lauteelta
pää kiiltäen sarvia kun kivet palat ja satavat
tuhon enkelin hautoman munan rikki:
Kansalaiset, tämä kaikki tapahtuu;
minun laivani on uiva flyygeli jota soitan verisin sormin,
verisen virran selkää seilaan saarien lomitse,
rantojen palaneilla kivillä raadeltujen suolten savua.

Mattijuhani Koponen: Beetlehemmin tähti

SUOMEN ODYSSEUS 70

Tuli Odysseus puuhevosellaan
ja valtasi kaupungin.
Mutta petos vastapuolen oli Odysseustakin
ovelampi, peräti nerokas
ja julma:
kaupunki oli väärä mikä vallattiin,
ja autio, tyhjä, tautien turmelema.
Jäi Odysseus miehineen loukkoon tyhjään kaupunkiin
kuin rottalauma,
autioon kaupunkiin jäi Odysseus
miehet jäi ja
elämä jätti.

**V Kullervon katharsis,
runoelma**

KULLERVON KATHARSIS

Tämä on kertomus Veljestäni, puhetta
muutamista sivuavista tapahtumista tässä ajassa,
ja hänestä joka seilaa varjojen merta,
ehdoin tahdoin, voittaakseen
unien rantoja uhkaavan pelon sumun.

Monta vuorokautta valvoin kuuta
kun se nousi täyteen mittaan,
tuuli repi purjeita, etsin
varjojen hivenaineita hautojen yllä,
sinistä liekkiä, opastinta,
ja onhan käytössä paljon vanhoja sananlaskuja,
odottaessa sopivia;
ken leikkiin ryhtyy, ne ovat lopulta
kokemusta täynnä,
ja kun sattumoisin pääsi kitukasvuisten pensaitten yli,
kun tuokioksi irrottautui hybriksestä näkemään selvästi,
näki kaukana häämöttäviä puita,
latvat taivasta kohti rukoilemassa;
ja hän arkistoi kuvat surunauhaksi laivan kylkeen,
jälkipolville, näiden harjoittaessa yhtä
vanhoista ammasteista, tutkien aikaisempia merkkejä,
kulkien äänettömissä, silmää puhuttelevissa ruuduissa,
ja kun tahto, mikä sai minut liikkeelle,
oli pelastaa hänet:
kuoleman metafora,
jäinen liekki sielussa, huutaa!
tahto nähdä sisintä ydintä,
tutkia atomi ja nähdä kauneutta,
kurkistaa todellisuuden taakse,
tai kuka sen tietää, ja kuka sanoo

miten on, onko mitään, ehkä?
hulluutta puhua näistä asioista ääneen,
parempi olisi ripustaa myllynkivi kaulaan,
pitäytyä puhumaan tiukasti ja yksinomaan
jokapäiväisistä, ja kaksikymmentä neljä kertaa
kaksikymmentä neljä
ja katseen on rekisteröitävä
viisisataa seitsemänkymmentä kuusi kuvaa
sekunnissa, siinä tarvitaan paljon
porkkanaa ja voita, voi
taivaan sineä isänmaani lipussa,
itätuuli pyyhkii havunneulasista lunta,
laitaisessa hän purjehtii kotia kohti
korttia pelaten; Veljeni on välistävetäjien kuningas,
sylkee ja kiroilee merimiesten kanssa,
vetää pataässän hihasta milloin sopii,
sillä toisten onnettomuudet tuottavat hänelle onnea,
ja hän puhuu yhä vakuuttavammin mitä enemmän laiva on harhassa,
helähtää tuulikannel, yhä isot kalat syövät pieniä kaloja,
miten yksinkertaisesti ja selvästi sanottu,
ja hän, nyt jo runoilijaksi korotettu, kuorii viitan
patsaalta ja heittää niskaansa Saksojen sumua,
se on uhkaus, mitä etsit Veljeni,
mitä äitisi haudasta kaivat häpyluiden välistä;
ja hän on tosi kova, ei piittaa, kylmäpäinen
ja hellä; murhaa ja valikoi,
itse luonto hänessä kärsii mitättömät,
hän ei siedä heikkoja, isien luut kumartuvat
hänen puoleensa ja pyytävät käydä perinteelliseen
päivällispöytään, turvaamaan rajoja,
ja hän hiihtää tervatuilla suksilla
valkoisia hankia pitkin;
pilvien levyjä, tuhkaa sataa,

sitä lentää Ruhlilta asti aina iglujen katoille,
jäätovuori sulaa, alkaa mahtava paatos;
se tuhoaa joitakuuta, ja syntymätön,
joka haudasta huutaa, hän kaluaa perinnettä,
kapaloita kääritään sinivuokkojen ympäriltä,
ja hän purjehtii pimeässä keräten kuviaan;
miten paljon, kun hän oli nuori ja toivoa täynnä,
miten paljon minä rakastinkaan häntä kuin rakensimme
laivaa, suunnitellen pitkää matkaa
yksin tai harvojen ystävien kanssa,
ja nyt ne ovat totta, matkat arpia,
menetettyjä jäseniä, unohdettuja
ja luettelottomia tavaroita,
tuuli laulaa pimeässä, laine vaahtoa,
laiva nukkuu unta saaren kätköissä, poukaman
suojassa vihollisilta (jotka ovat saartaneet kaupungin
yhdessä hallitsijan kanssa),
ja valittiin laivan kyljestä honkalauta
arkkuun, nyt sitä naulataan,
tuulispää todistaa puuseppien työtä,
ja tänne tulee mahtava sotilas vieraasta maasta,
portit on auki, puuhevostakaan ei tarvita,
kaikki on julkeaa hämäystä, hänet on kutsuttu
sinetöimään isänmaanpettureiden kohtalo,
ja kenraalin tarkastaessa joukkoja armahtaa hallitsija
ne jotka eivät tahdo tappaa perinteen hyväksi;
inho värisyttää omatoimisuuteen, ja
viha, nyt ne on sanottu, on
suuret juhlamenot ja seremoniamestarit omasta takaa,
täällä valmistutaan lapioimaan nummelle
kasa multaa, ja harjoitellaan puheitten pitämistä,
nyt joku noutamaan havu] a joitten neuloissa
vielä hetki sitten tuuli soitti,

ja ne kääritään seppeleiksi,
nauhoja solmitaan, kuoro laulaa
Isänmaan hymnin, on elämä lyhyt, Veljeni,
ja tässä voisi mainita jotakin
lapsesta ja paidasta, ei se nyt kuitenkaan
sovi, sillä Isä on taas lähdössä
yhdelle monista matkoistaan, tällä kertaa
tapaamaan Paavia, mitähän ne suunnittelevat,
Jumalahan täällä on jo kaadettu, no
ehkäpä ne tekee uutta, kuka tietää,
on salainen kokous, mukanaolevat kertovat myöhemmin,
mutta pappien puolelta ei naurua kuulunut,
ja yksi joka on heikoilla, ei pysty enää
tekemään lauluja, kuningasmielinen, tuo veltto narri,
meni ja nautti sillä aikaa sisareni vieraaseen maahan,
sillä hän itse havittelee prinssiä ratokseen,
viedäkseen Juhliin ja kellareihin,
ja pelko tekee hänestä sokean, hän on pois pelistä,
joka on siinä armoton, ja totta kuten kertomus
että hämähäkki istuu parnassolla ja saksii,
hän on hullu kampaaja joka on ottanut
Apollon paikan, ja hän on sadisti tai hybriksessä
kun hän taktikoi, se on totta ja julmaa,
sillä täällä menestyvät vain ne jotka eivät kaihda
totuutta ja ovat vahvoja pettäessään;
nämä puolet ovat toisensa poissulkevia,
ja tulisi olla lihava takamus
että ylettyisi istumaan kahdella tuolilla,
ja kun onnistuu, asetetaan harteille mestarin takki,
kulunut, taikatemppujen paikkaama vanha nuttu
jolle on karissut peruukin puuteria,
ja ohimot laakeroidaan orjantappurapiikein;
puut eivät riitele itätuulen kanssa,

helpointa on kirjoittaa toisten tekstejä,
tuulen paimentajat piiskaavat näkymätöntä,
olet harhassa Ikaros, nuoruutesi tähden se annetaan anteeksi,
parturi ajaa karvoissaan komealla lehmällä
valtakunnan laitaan missä portti on auki,
ja prinssi tulee, alkaa tuottava päiväunien kauppa,
kansa ahertaa lumeita silmillään,
aika on otollinen silmäkääntäjille, näin
Juhlat jatkuvat heikoilla jäillä;
useaan otteeseen matkan kestäessä mainitsin ääneen
kyllästymiseni totisiin huveihin ja haluni
palata maalle, puutarhani pariin
hoitamaan kukkia ja omenapuita, sillä
yksinkertainen elämä on minulle sopivaa,
ja miksi en saisi uneksia, nähdä sukuni rappion,
karrelle palaneita tähkiä, ja yhden
omituisimmista muodeista, joka tuo mieleen enkelit
kun vähäveriset tytöt laulavat kalpeita lauluja,
runouden takana ei ole yhtään mitään,
paitsi kaikki mitä ei ole,
Veljeni etsii kuolemaa,
hän kaipaa unien lähteille,
läpi ajan kalvon liikkumaan hurjassa tyhjyydessä,
ja asetun minä etsimään perheeni turvaksi työtä,
rakennan taloa, pohjoista maata
joka ei tahtoisi ansaita sitä, mikä häpeä,
ne näkevät sen myöhemmin
kun Veljeni löytää Tuonelan joen unisin purjein
ja nousee alajuoksulle saapuvan joutsenen selkään
kohoten paratiisin yksinäisyyteen,
vuoripurojen lähteille;
täällä vesi on raikasta, alati liikkeessä,
ilma on helppoa hengittää,

ja katseen avautuessa ei silmäluomia paina
kynnettyjen peltojen vakoihin heitetyt kivet,
ei kädet jotka nousevat maasta pusertuneina nyrkkiin,
tai kivääriin, ja korviin kantautuu
pumpulikentiltä levinnyt laulu, toivo on totta
ja elämä eletävissä, niin uhmassaan ylpeänä
on hän nöyrä
ja säälivänä, käy Veljeni
vaarasta kuivin jaloin, ja luvattu maa on alla
kun hän nousee, kuvat valaistut painuvat syvälle
tajuntaa, ja ohut seitti on enää muisto painajaisen
mikä heijastui purjeisiin; yö, pitkä ja musta
mikä jo kerran voitettu on,
on yhäkin voitettavissa, kun yhtä pitäen
näet saamme takaisin riistetyn ominaislaadun
ja perintö-osan jota elonkorjaaja sirppi vyössään
vei vaunuissaan kuoleman suudelmiin ja kalman
lempeän haistessa hampaitten luista.

Omistettu esikoispoikani kummisedälle Leo Lindstenille.

Mattijuhani Koponen: Beetlehemmin tähti

VI Penelope

Mattijuhani Koponen: Beetlehemmin tähti

Minä ymmärrän viisasten kiven,
ja hänet, joka tätä koskettaa, minä ymmärrän.
Hän on viisas, hän vasta viisas on,
kun hän lakkaa olemasta: hän siirtyy

toiseen aikaan ajattomaan siirtyy tuskattomaan tilaan..

Mattijuhani Koponen: Beetlehemmin tähti

Yöllä unessa
rakastettuni nimen
etukirjaimet tulessa:

Unessa. Yöllä

SYKSYYN PITKINTUNTEMATTOMIA TEITÄ

Oi tuuli, valitat, valitat,
oksistoissa, sateessa ulvot, sateen

ja maailma, elämäni, ja
rakastettuni pimeästä, kun tulet

kun tulet, ja tulit niin, kävit valo,
valo, hiustesi hymyyn, aurinko hampaisiin

kun lähellä, yöllä kun ja päivällä, minuun hengität,
lähellä, oi laulu, rakastettuni, ääni minun ja tuuli,

rakastettuni minussa, alituinen ikävä, rakastettuni,
nyt poissa, kohta täällä, lähellä, kun tulet, luonani

ja kun olet poissa, olit, olen poissa niin minäkin, poissa
juuriltani, sinusta, tuulessa yksin matkaan syksyyn.

Mattijuhani Koponen: Beetlehemmin tähti

KULTANI, PENELOPENI HYVÄSSÄ JA PAHASSAKSANTIPPANI

Kun nyt j o yö tulee j a saapuu tyhjä hetki
ja aamu saapuu jo
idästä valon päärrmeet nousee
ja pitenee varjot ihollasi.

Käteni hamuaa suutasi, suuta, suun suudelmaa.

Kaunis olet, kun istut vasten iltaa
varjoisissa lehmustoissa.
Sinä se vasta kaunis olet!

Kun reittäsi levität houkutukseen
punaisen vekkihameesi alla
kieltäni kiellettyyn hedelmään ja kosteaan mehuun työnnän.

Oi rakas, paisteeni päivän,
autuas armahaiseni, korvalintuni,
kanaiseni, kainaloiseni!

Yöt peittää kuin lakanat meidät alleen!

Kasvojen paikalla pimeässä
hento liekki.
Vaihteleva.
Sininen ja punainen.
Minä muistan Sinut.

Mattijuhani Koponen: Beetlehemmin tähti

**VII Talossa, muurien sisällä,
puutarhassa, tallissa tai näissä
huoneissa**

Mattijuhani Koponen: Beetlehemmin tähti

- Sinähän olet ateisti, hän oli sanonut, ja hänen kasvoillaan oli käväissyt huolestunut ilme, harvoin, tuskin missään vaiheessa ennen sitä, hän oli näyttänyt yhtä huolestuneelta, ja hän oli katsonut minua hetken vaiti ja jatkanut; - Ja sinä et . . . , mutta hän ei sanonutkaan sitä, jätti sanomatta, ehkä ajatellen ettei se kannattaisi, ja hän oli kääntänyt katseensa muualle, antaen minulle näin tilaisuuden huojentua, ettei tarvitsisi kuunnella syytöksiä, asiahan oli kuitenkin selvä, sen hän tiesi, mutta jokin sai hänet aina inttämään sitä vastaan, esittämään kysymyksiä jotka oli naamioitu syytöksiksi, ja kerran hän oli erään syytöksen aikana ikään kuin huomaamatta, vielä sivulauseessa, heittänyt: . . . ja homo! ja jatkanut sitten, katsoen alta kulmain, vaanien mahdollisia reaktioitani, odottaen, mutta silloinkaan siitä ei tullut mitään, minä en kerta kaikkiaan suostunut siihen, ja hän nousi tuolistaan, oikoi jäseniään ja sanoi Menen tästä makuulle, ja otti kirjan ja piipun pöydältä ja kääntyi minuun päin sanoen vielä Älä valvo liikaa, se ei ole hyväksi terveydellesi, ja ovelta hän vielä Hyvää yötä, ja minä olin jäänyt yksin hämärään huoneeseen, hänen tuolinsa, pehmeä, iso laiskanlinna tyhjänä, tupakkapöydällä rasia tulitikkuja tai muita palamisjätteitä, nelijalkainen siro pöytä, ehkä rokokoota, mikäli minä näistä asioista mitään tiesin, samoin kuin minun tuolini, kova, takapuoli puutuneena siinä sai istua ja kuunnella hänen, mutta nyt hän on nukkumassa, ehkä lukee vielä, polttaa piipullisen, kävelee makuuhuoneessaan, pudistaa päätään, lattialla pehmeä nukkamatto, samoin kuin täällä, jalkani lepäävät sillä, ikkunasta ei näe ulos, pimeää, ehkä syksy, tai ehkä hän on maalauttanut ikkunan mustaksi niin kuin kerran uhkasi, mutta nyt se on joka tapauksessa pimeänä, ovet visusti lukossa, korkea muuri ympäröi taloa, estäen pakoyritykset, salaten ulkomaailmalta, jos sellaista enää olikaan, kaiken mitä talossa, muurien sisällä, puutarhassa, tallissa, tai näissä huoneissa, tapahtui, ja kerrankin, hänen oltuaan juuri rukoilemassa Jumalaansa, satuin astumaan siihen pieneen, alttarilla varustettuun huoneeseen, mikä oli hänen menoimensa tai rituaalinsa pyhättö, kotitemppeli tai muu tähän tarkoitukseen sopivaksi katsottu, hän kimmastui ja sivalsi minua ruoskalla kasvoihin, ajoi pois, ja kääntyi sitten taas, kumartui herransa puoleen, jatkoi toimitusta ikään kuin äskeinen ei olisi ollutkaan äskeinen, ikään kuin mitään ei olisi itse asiassa tapahtunut, vaikka minulla

oli vielä posket kuumina, punaisina ruoskan jättämistä juovista, saman ruoskan, jota hevoset saivat maistaa iltapäivisin kun hän karautti johonkin ulkopuolelle, mutta siitä minä en saanut koskaan tietää mitään, ainoastaan sen mitä satuin ohimennen kuulemaan, tai näkemään, niin kuin silloin kun hän palatessaan toi mukaansa useita fasaaneja tai villihanhia tai kenties sorsia, mutta niistä hän ei puhunut syödessämme, hän minua vastapäätä, pitkän pöydän, mahonkisen tai tammisen, kuitenkin puisen, ääressä, kynttilöiden palaessa, peltivadeista tai pikareista, joissa oli vahvaa viiniä, sen hän kuitenkin salli, itse asiassa hän oli hyvinkin perso sille, nosti pikaria, maistoi ja maiskutteli, joi pitkiä siemauksia, hartaasti, vasen käsi rinnalla, oikea kohotettuna silmien tasalle, pidellen viinilasia, hän katsoi sitä ja tyytyväisyys kasvoilla, mutta se oli harvoin, useimmiten kuitenkin ilkeä, piikikäs, heitellen kiusaavia kysymyksiä, tarjoten moraaliaan, omaa epävarmuuttaan, se hänet lopulta kaatoi, sai hänet tarttumaan pistooliin, punnitsemaan sitä kädessään, hakemaan lipastosta panoksia, hän latasi aseensa huolella, kirjoitti lyhyen kirjeen, tiedonannon, ja nosti tussarin ohimoilleen, mutta nyt hän nukkuu, talo on pimeänä, hiljaisuus yhtä voimakas kuin pimeys, ja minä istun kovalla tuolilla, se on ainoa mikä saa minut pysymään hereillä, jäseneni puutuvat, käsiä pistelee, en saa liikutetuksi niitä, tuskin sormiakaan, hän on sitonut minut hyvin, ja tuoli on naulattu lattiaan etten voi kaataa sitä ja mahdollisesti vapautua siitä, lattialla, kyljelläni tai selälläni, sinäkin voisit paremmin nukkua, mutta ei, tuoli ei hievahda, ja jalkani ovat sidotut tiukasti tuolin jalkoihin, rokokoota, se vaikuttaa merkillisen sirolta raskaassa huoneessa, raskaan kalustuksen keskellä, yksi ainoa rokokoesine, ja minä vielä sidottuna siihen; Älä valvo liikaa, se ei ole hyväksi terveydellesi, hän oli sanonut, se oli sinä yönä, ennen vapautumista, ennen helpottavaa muutosta, ennen tärkeää elettä, oikean käden etusormen pientä, mutta kuitenkin havaittavaa liikettä, ja talo jäi minulle, ja muurit ja puutarha ja talli ja piestyt hevoset, kuusi satulaa, suitsia, valjaita, ja kaikki kirjanpidon ja luettelon osoittamat tavarat, koko omaisuus, rokokootuoli, temppele ja iso laiskanlinna.